

Spojené veci T-391/03 a T-70/04

Yves Franchet a Daniel Byk proti Komisii Európskych spoločenstiev

„Prístup k dokumentom — Nariadenie (ES) č. 1049/2001 — Vyšetovania Európskeho úradu pre boj proti podvodom (OLAF) — Eurostat — Zamietnutie prístupu — Inšpekcie a vyšetovania — Súdne konania — Právo na obhajobu“

Rozsudok Súdu prvého stupňa (tretia komora) zo 6. júla 2006 II - 2028

Abstrakt rozsudku

1. *Žaloba o neplatnosť — Akty, ktoré možno napadnúť žalobou — Pojem — Akty so záväznými právnymi účinkami*
(Článok 230 ES; nariadenie Európskeho parlamentu a Rady č. 1049/2001, článok 8; rozhodnutie Komisie 2001/937, príloha, články 3 a 4)

2. *Európske spoločenstvá — Inštitúcie — Právo verejnosti na prístup k dokumentom — Nariadenie č. 1049/2001*
(*Nariadenia Európskeho parlamentu a Rady č. 1073/1999, článok 9 ods. 2, a č. 1049/2001, článok 4 ods. 2*)
3. *Európske spoločenstvá — Inštitúcie — Právo verejnosti na prístup k dokumentom — Nariadenie č. 1049/2001*
(*Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady č. 1049/2001, článok 4 ods. 2*)
4. *Európske spoločenstvá — Inštitúcie — Právo verejnosti na prístup k dokumentom — Nariadenie č. 1049/2001*
(*Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady č. 1049/2001, článok 4*)
5. *Európske spoločenstvá — Inštitúcie — Právo verejnosti na prístup k dokumentom — Nariadenie č. 1049/2001*
(*Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady č. 1049/2001, článok 2 ods. 1 a článok 4 ods. 2*)

1. Predmetom žaloby o neplatnosť podľa článku 230 ES môžu byť len tie opatrenia, ktoré majú záväzné právne účinky, ktoré môžu mať vplyv na záujmy žalobcu tým, že značne menia jeho právnu situáciu. Pokiaľ ide o akty alebo rozhodnutia, ktoré sa vypracúvajú vo viacerých fázach, predovšetkým na záver interného konania, predmetom žaloby o neplatnosť môžu byť v zásade len opatrenia, ktoré konečným spôsobom definujú postoj daného orgánu na záver tohto konania, a nie predbežné opatrenia, ktorých cieľom je pripraviť konečné rozhodnutie.

V tejto súvislosti v rámci konania o prístupe verejnosti k dokumentom týkajúcim sa činnosti Európskeho úradu pre boj proti podvodom (OLAF) z uplatnenia článku 3 v spojení s článkom 4 prílohy k rozhodnutiu 2001/937, ktorým sa mení Rokovací poriadok Komisie, ako aj z článku 8 nariadenia č. 1049/2001 o prístupe verejnosti k dokumentom Európskeho parlamentu, Rady a Komisie jasne vyplýva, že odpoveď na pôvodnú žiadosť o prístup predstavuje len prvé zaujatie postojá, ktoré dáva žalobcom možnosť vyzvať generálneho tajomníka Komisie alebo

riaditeľa OLAF-u, aby tento postoj prehodnotili. Právne účinky, ktoré majú vplyv na záujmy žalobcov, môže preto vyvolať, a teda predmetom žaloby o neplatnosť v zmysle článku 230 ES môže byť len opatrenie prijaté poslednými uvedenými, ktoré má povahu rozhodnutia a v celom rozsahu nahrádza predtým zaujatý postoj.

(pozri body 46 — 48)

2. Výnimky uvedené v článku 4 nariadenia č. 1049/2001 o prístupe verejnosti k dokumentom Európskeho parlamentu, Rady a Komisie treba vykladať a aplikovať reštriktívnym spôsobom, aby nebolo znemožnené uplatnenie všeobecnej zásady o prístupe k dokumentom obsiahnutej v nariadení.

Pokiaľ ide o výnimku založenú na ochrane súdnych konaní a právneho poradenstva, termín „súdne konania“ treba vykladať v tom zmysle, že ochrana verejného záujmu bráni sprístupneniu obsahu dokumentov vypracovaných výlučne na účely konkrétneho súdneho konania, t. j. podaní a vyjadrení alebo interných dokumentov týkajúcich sa vyšetrovania prejednávanej veci, korešpondencie medzi dotknutým generál-

nym riaditeľstvom a právnym servisom alebo advokátskou kanceláriou. Na druhej strane výnimka založená na ochrane súdnych konaní nedovoľuje inštitúcii zbaviť sa povinnosti zaslať dokumenty, ktoré boli vypracované v rámci čisto administratívneho spisu.

Tvrdiť v tejto súvislosti, že rôzne dokumenty, ktoré Európsky úrad pre boj proti podvodom (OLAF) zaslal v zmysle článku 10 ods. 1 a 2 nariadenia č. 1073/1999 o vyšetrovaniach vykonávaných OLAF vnútroštátnym orgánom alebo v zmysle článku 10 ods. 3 toho istého nariadenia orgánu Spoločenstva, boli vypracované výlučne na účely súdneho konania, je v rozpore s povinnosťou vykladať a aplikovať výnimky reštriktívne. Podľa článku 9 ods. 2 nariadenia č. 1073/1999 totiž správy OLAF-u predstavujú dôkaz prípustný v správnych alebo súdnych konaniach členského štátu, kde sa ich použitie ukáže byť potrebným. Opatrenia, ktoré prijímú vnútroštátne orgány a orgány Spoločenstva v nadväznosti na správy a informácie, ktoré im postúpi OLAF, sú však vo výlučnej a úplnej zodpovednosti týchto orgánov.

Okrem toho rešpektovanie vnútroštátnych procesných pravidiel je dostatočne zabezpečené, ak sa orgán uistí, že

sprístupnením dokumentov sa neporuší vnútroštátne právo. A tak v prípade pochybností sa musí OLAF obrátiť na vnútroštátny súd alebo vnútroštátny orgán a smie odmietnuť prístup len vtedy, ak by sa tento súd alebo orgán vyjadril proti sprístupneniu uvedených dokumentov.

(pozri body 84, 88,
90, 91, 94, 95, 97, 98)

Pripustiť, že na všetky dokumenty, ktoré majú súvis s inšpekciami, vyšetrovaním alebo kontrolou, sa vzťahuje výnimka uvedená v článku 4 ods. 2 tretej zarážke nariadenia č. 1049/2001 až dovtedy, kým nie sú prijaté opatrenia, ktoré majú nadväzovať na takéto konania, by však znamenalo podmieniť prístup k uvedeným dokumentom neistou, budúcou a prípadne v čase vzdialenou udalosťou, ktorá závisí od rýchlosti a usilovnosti jednotlivých orgánov.

(pozri body 109 — 111)

3. Článok 4 ods. 2 tretia zarážka nariadenia č. 1049/2001 o prístupe verejnosti k dokumentom Európskeho parlamentu, Rady a Komisie sa musí vykladať tak, že toto ustanovenie, ktorého cieľom je ochrana „účelu inšpekcii, vyšetrovania a kontroly“, sa uplatní len vtedy, ak sprístupnenie predmetných dokumentov môže ohroziť dovŕšenie inšpekcie, vyšetrovania alebo kontroly.

Na jednotlivé úkony vyšetrovania alebo inšpekcie sa môžu naďalej vzťahovať výnimky založené na ochrane inšpekcii, vyšetrovania a kontroly, pokiaľ vyšetrovanie alebo inšpekcia pokračujú, a to aj vtedy, ak konkrétne vyšetrovanie alebo inšpekcia, ktoré viedli k správe, ku ktorej sa žiada o prístup, sa skončili.

4. Preskúmanie na účely spracovania žiadosti o prístup k dokumentom predloženej v rámci konania upraveného nariadením č. 1049/2001 o prístupe verejnosti k dokumentom Európskeho parlamentu, Rady a Komisie, musí mať konkrétnu povahu. Len samotná okolnosť, že sa dokument týka záujmu chráneného výnimkami stanovenými v tomto nariadení, totiž nepostačuje na odôvodnenie jej uplatnenia. Okrem toho nebezpečenstvo ohrozenia chráneného záujmu musí byť primerane predvídateľné, a nie čisto hypotetické. Takže preskúmanie, ktoré má vykonať orgán na účely uplatnenia výnimky, musí byť vykonané konkrétne a musí byť zjavné z odôvodnenia rozhodnutia.

Konkrétne a individuálne preskúmanie každého dokumentu je potrebné tiež preto, že aj za predpokladu, že je jasné, že žiadosť o prístup sa týka dokumentov chránených výnimkou, jedine takéto preskúmanie umožní orgánu posúdiť možnosť poskytnúť žiadateľovi čiastočný prístup v súlade s článkom 4 ods. 6 tohto nariadenia č. 1049/2001. Danému orgánu teda prináleží preskúmať, po prvé, či požadovaný dokument patrí do pôsobnosti niektorej z výnimiek uvedených v článku 4 tohto nariadenia, po druhé — ak je to tak —, či je potreba ochrany súvisiaca s dotknutou výnimkou skutočná, a po tretie, či sa vzťahuje na celý dokument.

(pozri body 115, 117, 118)

5. Cieľom nariadenia č. 1049/2001 o prístupe verejnosti k dokumentom Európskeho parlamentu, Rady a Komisie je zaručiť prístup k dokumentom pre všetkých, a nie iba prístup žiadateľa k dokumentom, ktoré sa ho týkajú. Osobitný záujem, ktorý môže uplatňovať žiadateľ o prístup k dokumentu, ktorý sa ho osobne týka, preto nemožno zohľadniť pri odôvodnení prístupnosti dokumentu v zmysle článku 4 ods. 2 tohto nariadenia.

V tejto súvislosti sa právo na obhajobu prejavuje prostredníctvom súkromného záujmu dotknutých osôb na ich obhajobe, a to nie ako záujem všeobecný, ale ako záujem súkromný. Toto právo teda nepredstavuje nadradený verejný záujem v zmysle článku 4 ods. 2 uvedeného nariadenia, ktorý by odôvodňoval sprístupnenie požadovaných dokumentov.

(pozri body 136 — 139)